

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 8-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo odoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—
V upravi prejemov mesečno K 1-70

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštna hran. račun št. 24.797. Ogrske poštna
hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Bulgari kma!u pred Carigradom. — Turki v Čataldži. — Grki napadli solunsko пристanišče. — Nova nasilja Čuvajeva. — Atentat na komisarja.

Današnja številka obsega 16 strani.

Naše delo in „delo“ liberalcev za Bolgare v preteklosti in sedanjosti.

Naši liberalci so po dolgem in resnem premišljevanju, kako bi pomagali bratom Bolgarom, ali bolje, kako bi pri tej lepi priložnosti pokazali svoje slovansko srce, res sestavili »odbor«, in to se jim tako imenitno zdi, da bijejo zdaj na veliki boben, da cel svet izve, da so oni in le oni prijatelji in spasilci Bolgarov. Treba je zato javnosti pojasniti, kako je naše katoliško ljudstvo brez bobnanja in hrupa že dolga leta za makedonske Bolgare veliko delalo in veliko doseglo in kako se je od naše strani izvrševalo že leta in leta z veliko požrtvovalnostjo ogromno delo za blagostanje in kulturo Bolgarov, med tem ko so naši liberalci spali sladko spanje in se jim o ubogi krščanski raj v Makedoniji niti sanjalo ni.

Zares, kdaj in kje pa so se naši naprednjaki — starega in mlajšega kova — sploh brigali za te slovanske brate trpine pod turškim jarmom? Prelistuj vse njihove liste od prvega do zadnjega letnika, nikjer ne boš našel niti sledu! Zdjaj pa poglejte v naše nekdanje in sedanje liste: »Zgodno Danico«, »Bogoljuba«, »Slovenca«, »Glasnik najsv. Src« in dr., ali vsakoletno poročilo »Apostolstva sv. Cirila in Metoda«; takoj bo vsakemu jasno, da se je naše katoliško ljudstvo za najbolj zapuščenane in stiskane Bolgare že leta in leta zanimalo, zanje veliko delalo in žrtvovalo in še deluje in še žrtvuje.

I.

Že 25 let delajo in se žrtvujejo naše slovanske usmiljenke za najbolj revne makedonske Bolgare sredi med Turki. S. Levoslava Nardeks (s Štajerskega) je obhajala že lani petindvajsetletno svojega trudopolnega delovanja in bolgarski, da celo turški listi, so jo slavili. Gospodične v najlepših letih življenja, sposobne učiteljice so šle kot usmiljene sestre tja in začele ustanavljati bolgarske šole. Brezštevilne zapreke so se jim stavile nasproti. Učiti se jim je bilo treba ne le bol-

garskega, temveč tudi francoskega, deloma tudi turškega jezika. Na podih in po šupah so imele prva leta poleti in pozimi svoje učilnice. Še predlanskim je imela slovanska usmiljenka v Jánici v pravem pomenu besede šola pod zemljo, v vlažni kleti, kamor pa je vključ temu prišlo vsak dan okrog 80 ukaželjnih učencev in učenk, ne samo otrok, ampak tudi odraslih. Zdjaj imajo po več krajih že lična poslopja: deško in dekliško sirotišče ter osemrazredno bolgarsko dekliško šolo v Kukušu, štiričrtno bolgarsko ljudsko šolo v Jánici—Vardar itd. Tukaj dobe bolgarski dečki in deklice brezplačno ne le nauk in vzgojo, temveč tudi šolske potrebščine, mnogi tudi obleko in hrano, vsaj opoldne. Od miloščine slov. usmiljenih sester žive premožni revni Makedonci po celi tamošnji okolici, zlasti ubogi stari ljudje. Brez slovanskih usmiljenk in brez podpor, ki jih je naše verno ljudstvo tja pošiljalo, bi bilo na tisoče Makedoncev lakote umrlo in v celi okolici bi še danes noben Bolgar bratine znal! Katoliške usmiljenke so z velikim trudom vzgojile že na sto in sto bolgarskih kmečkih deklic in deklet, jih naučile šivati, plesti, kuhati in dr. ter so tako preskrbele že mnogim bolgarskim družinam širom Makedonije dobrih mater in gospodinj. Če bi Makedonce reševali naši liberalci, bi Makedonci čakali zastoj; njih uboga dekleta bi hodila še danes v Solun in drugam služiti — k Turkom!

Svobodni Črnogorci, četudi še tako revni, so veseli pevci. Makedonci pa so ječali petsto let v tužni turški sužnjosti. Kajpada, zato peti niso mogli in človek bi skoraj mislil, da to niso rojeni pevci Slovani, tako jih je tekom stoletij minulo veselo do petja. Naše Slovenke so si v začetku pomagale s tem, da so v šoli, v cerkvi in povsod pele in učile peti kar domače slovanske pesmi; in glej, ravno s temi so vzbudile v Makedoncih zopet veselje do petja. V okraju Avrat-Hissar zadone popotniku ne redko iznenada napevi: »Otok bleški«, »Ko dan se zaznava« in drugi slovanski napevi na uho; pojejo jih makedonska dekleta, ki so hodile v Kukušu k našim rojakinjam v šolo. Seveda

so potem prišle tudi »Oj rače, rače osmo-krač« — »Dobre došla ljastovičko!« in druge stare lepe bolgarske narodne pesmi pri Makedoncih do veljave.

Posebno velike zasluge pa si je pridobilo naše verno ljudstvo s svojo dolgotrajno samaritansko službo za uboge makedonske bolnike. Pravimo naše ljudstvo, zakaj kakor se bo takoj pokazalo, brez pomoči vernih Slovencev v domovini bi tudi slovanske Samaritanke v Makedoniji nikakor ne zmagale tolikih žrtev in stroškov za bolgarske bolnike! To tudi iskreno priznavajo zahvalna pisma s. Jožefa Štefulja (doma na Brdu pri Lukovici) iz bolnice v Bitolju (Monastir); to hvaležno poudarjajo vsakoletna poročila slovanskih usmiljenk iz Kukuša in Jánice. V poslednjih dveh hišah je vsem Makedoncem odprta vsak dan od jutra do mraka domača lekarna in več tisoč trpinov dobi tu vsako leto brezplačno zdravil in zdravniško pomoč, in sicer, kakor veleva krščanska ljubezen, brez razločka, najsi bodo bolniki pravoslavni ali katoličani. — Ko to pišemo, imamo pred seboj sliko slovanske Samaritanke na konju Naprednjak se bo temu prizoru posmehoval, nam pa se pri njem duša napolnjuje z občudovanjem in s spoštovanjem. Pojasnilo! Na Turškem v onih krajih ni dobili cele dni daleč nobenega zdravnika. Po revnih bolgarskih kolibah ječé bolniki v bolečinah, v ranah, v lakoti, v nesnagi. Žive duše ni po cele dni, da bi se jih usmilila; kakaj njih domači morajo daleč kje delati tlako za turškega samopašnika in pustiti bolnike same doma. Zares, noben bolgarski ranjenec v sedanji krvavi vojni ni tako zapuščen, kakor so zapuščeni ti bolgarski bolniki po razkropljenih makedonskih selih v svojih ranah in nesnagi! Pota do teh trpinov pa so prav po turško zanemarjena, da se na kak ambulanci voz še misliti ne more. Na konju hite zato naše rojakinje od časa do časa tem največjim revežem na pomoč ter jim prinašajo zdravil, mazil, obvez, živil in tolažbe.

O prostih dneh in o počitnicah pa jih čaka — za oddihljaj — drugo delo: izdelujejo in popravljajo mašna oblačila, perejo in likajo cerkveno perilo ali pa uče otroke in odrasle krščanski nauk. Saj poprej v

celi župniji (jenórijata) nobeden še očenaša moliti ni znal; o presv. Trojici in o Rešeniku sveta ubogo ljudstvo niti pojma ni imelo. Cerkvice v Makedoniji — katoliške kakor pravoslavne — pa so bile zanemarjene, kakor je to le na Turškem mogoče: brez sv. posod in podob, brez tabernaklja in večne luči, brez cerkvenega perila in mašnih oblačil. Vse to je moral svetštenik ali pop za službo božjo ure daleč od cerkve do cerkve seboj nositi. Naše Slovenke so šele preskrbele in še preskrbujejo makedonskim cerkvam omenjene cerkvene potrebsčine.

II.

Veliko drugega, zanimivega in izpodbudnega, bi se dalo še tukaj navesti. Toda to nam zadostuje, da spozna vsakdo, kako so bile naše rojakinje za Makedonce že dolga leta nositeljice prave civilizacije in junakinje krščanske humanitete. Pri vsem njihovem delu pa jih je podpiralo slovansko ljudstvo v domovini. Odtod so jim prihajali leto za letom večji in manjši donski, bodisi v denarju, bodisi v blagu. Zadostuje kratak pregled »Bogoljubovih« letnikov in njegovih izkazov na ovitkih, da se uvidi, kako so umevali in cenili naši verni Slovenci kulturno in karitativno delo svojih rojakinj v Makedoniji v blagor in rešitev bolgarskih bratov. Za iste trpine, za katere liberalci nikoli še prijazne besede niso imeli, za krščanske Makedonce, za katere sedaj Srbi in Bolgari svoje življenje tvegajo in žrtvujejo, se je naše katoliško ljudstvo že zdavnaj v ljubezni zanimalo in jih podpiralo. Svojih rojakinj, ko so odhajale tja na bojno polje krščanske ljubezni, res da ni spremljalo v procesiji in z bobnanjem na kolodvor — kakor so liberalci zadnjikrat spremlili svojce — ali spremljalo jih je s svojimi molitvami, spremljalo s svojimi vztrajnimi podporami.

Ta smisel za kulturno in človekoljubno delo v blagor makedonskih Bolgarov pa je cvetka, ki je vzklila iz organizacij, ki jih goji in podpira S. L. S., iz naših izobraževalnih društev in iz naših Marijinih družb. Kar so v mladenke tukaj naučile, to so tudi v Makedonijo presadile in obenem tesno zvezo z domovino ohranile. Ta od-

LISTEK.

Med brali na Balkanu.

Srbski častniki in moštvo.

V srbskih taborih je zanimivo življenje. Tudi v dobi miru vladajo med srbskimi častniki in moštvom prijateljske razmere, ki so v sedanjih razmerah še boljše in iskrenejše, ker morajo skupno prenašati vse težave in skupno prelivajo kri.

Zelo pohvalno govore o poveljniku 1. bataljona 7. polka, majorju Arandjeloviću. Neki večer se je pripravljalo moštvo k spanju. Deževalo je, a šotore so samo za častnike postavili. Ko je to major Arandjelović videl, je sklical vse častnike ter je rekel: »Gospoda, bila bi za nas sramota, ako bi spali pod šotori in vojaki na dežju!« Častniki so soglasili, šotori so se odpravili, častniki so ogrnili ovratnike svojih plaščev in so se ulegli poleg vojakov na razmočeno zemljo k počitku.

Neki dan je major Arandjelović vprašal, kaj bodo vojaki imeli za južino; reklo se mu je, da bodo imeli — ker je bil petek — fižol.

»In častniki?« vprašal je major.

»Za te se kuha meso.«

»Meso dajte takoj pokopati,« je ukazal major. Sklical je častnike ter jim rekel: »Gospoda, danes bodemo jedli le fižol in kruh.« — »Prav dobro, gospod major!« so odgovorili, in vsak je pohvalil sklep poveljnika 1. bataljona.

Narodna vojska.

Iz Niša se poroča: Na potu od Belgrada do Niša sreča popotnik v vseh vaseh samo ženske in otroke, ki spravljajo koruzo z njiv. Na cestah se vidijo neskončne vrste vozov, peljajočih vojni material. Cel sever Srbije je pust in prazen. Vse življenje od Niša dalje proti jugu je izumrlo; odkar je bila proglašena mobilizacija, ni bilo na Srbskem storjeno nobeno hudodelstvo. Seljaki, spravljajoč se od doma na vojsko, so končali vse prejšnje pravde, razprtije in sovraštvo in eden drugemu odpustili.

Na pomoč srbski deci.

Iz Moskve se poroča: Včeraj je župan mesta Moskve N. I. Gučkov sprejel od soproge ruskega poslanika v Belgradu, gospe Hartwig, pismo s prošnjo, da naj rusko občinstvo prispeje na pomoč srbski deci, katere očetje so šli na vojsko. Do-

zdej je gospa Hartwig poskrbela samo za deco belgradskih prebivalcev, pričakuje se pa pritek dece iz vseh srbskih krajev. — Kakor sedaj ruski listi poročajo, prirejajo se že povsod na Ruskem javne zbirke v korist srbski deci, ki sedaj nima rednika. **Sin črnogorskega generala Boskovića**, ki se je, kakor znano, na predvečer vojne ustrelil, je bil ob napadu na Dečice težko ranjen. Prenesli so ga v bolnišnico v Podgorico. Rešitev je izključena; dve strašni rani mu zijata na prsih. Umirajočemu strežeta mati in princezinja Ksenija. Mladi častnik čuti, da mu potekajo zadnji hipi. S silo dvigne glavo, da ga mati zadnjikrat poljubi, poda roko princezinji, glava omahne na blazino — in ni ga več. Mati, ki sta ji bila v tako kratkem času zadana dva tako strašna udarca, je očetovo smrt sinu do zadnjega prikrižala. Sedaj položi za hip svojo glavo k sinovi, nato se zravna in otrpnela v boli molče odide iz bolnišnice, da se s svojo žalostjo zapre pred svetom. To so bolečine, za katere ni besed.

V bolnišnici v Podgorici.

Med drugimi leži tu gimnazijec, ki je na strani svojega očeta pohitel v

boj. Pri spopadu moža z možem pri Roganu sta bila v metežu ločena in sta se zopet videla šele v bolnišnici, razmesarjena in razbodena z bajoneti. Malo je upanja, da bi okrevala. Položili so ju skupaj, posteljo ob postelji, da se vidi in se, ko bo prišla smrt, poslovita z zadnjim nasmehljajem...

Kraljica Eleonora za ranjence.

Iz Sofije se poroča: Število ranjenec je silno veliko — mnogo večje, nego se je pričakovalo. Turki ne beže, dokler niso zadali nasprotniku čim groznejših ran. V sofijskih šolah so zasedene vse postelje, ki jih je 2000; mnogo ranjenec so morali spraviti v zasebne hiše. Strežbo ranjenec vodi carica Eleonora sama. Nепrestano potuje od mesta do mesta, ker hoče vse bolnišnice sama nadzorovati in osebno odreja vse potrebno. Na njeno izrečno željo so iz Djakova na Hrvaškem poklicali več usmiljenk, ki vrše bolniško službo v sofijski klementinski bolnišnici in v bolnišnici v Plovidivu.

Srbska postrežljivost nasproti vojnim poročevalcem.

Zagrebskemu »Srbobranu« piše njegov dopisnik iz Vranje: »Časnikarji so do-

rabošu po vsej priliki niso dosti boljši, zlasti oni na Bodici, od katerih skoraj nobeden ne nese do črnogorskih baterij. Posebno slab je turški šrapnelski ogenj.

Tekom včerajšnjega dopoldneva je črnogorska artiljerija večkrat poizkusila, da bi izzvala v boj turške baterije, ki se nahajajo na poševnih ravninah Taraboša, toda vselej brez uspeha. Šele krog dveh popoldne so Turki otvorili ogenj in napadli črnogorsko pehoto, ki se nahaja na širočki gori. Po kratkem boju pa je črnogorska artiljerija prisilila Turke, da so se umaknili in ustavili ogenj.

Širočka gora.

To je bil v par dneh že četrti poizkus Turkov, da se s Taraboša navale na širočko goro in si jo na kak način osvoje, toda doslej so bili še vsakokrat odbiti. Pač pa Črnogorci vsak dan zavzemajo kako novo važno pozicijo ter je več nego gotovo, da si Turki ne le ne bodo mazaj osvojili širočke gore, marveč bodo v kratkem izgubili trdi Taraboš in Skader.

Turški napadi na črnogorskopehoto.

Včeraj krog štirih popoldne je turška artiljerija zopet poizkusila napad na en tabor črnogorske pehote. A črnogorska artiljerija je nato turško tako ljuto napadla, da jo je prisilila v boj. Razvil se je močan artiljerijski dvoboj, ki je trajal do mraka. Vsled slabega za devanja s turške strani Črnogorci ves včerajšnji dan niso imeli nobene žrtve.

Obroč okrog Taraboša sklenjen.

Danes zjutraj se je s prvo zoro začelo z ognjem in nato se je dosegel lep uspeh. Še predno se je do dobra zdanilo, je desno krilo Martinovićeve vojske zavzelo velevažno pozicijo nad Oblikom, ki je bil nedavno zavzet. Ta pozicija dominira nad vsemi višinami pod Tarabošem, tako da je Taraboš sedaj popolnoma izoliran. Od danes zjutraj se je bombardiranje Taraboša in Bodice še pospešilo.

Operacije brigadirja Vukotića.

Zjutraj nam je došlo jako obširno poročilo o operacijah Janka Vukotića, ki je medtem, ko to pišem, s svojo zmagonosno armado najbrže že zavzel Peč. Poročilo obsega dogodke večih dni; zakasnilo se je zato, ker je v komaj zavzetem Rugovu še slaba brzjojavna zveza. Sicer se po vseh krajih, koder gre armada, takoj ob njenem prihodu postavi brzjojavne postaje, toda vsled ljutih bojev, slabega vremena in mraza, ki tam vlada, delo ne gre tako hitro od rok. Navadno morajo poročila nositi seli, ki imajo do Beran ali Polimlja po 10 ur hoda.

V naslednjem nekaj najzanimivejših stvari in podrobnosti iz tega poročila.

26. oktobra se je vršila silno ljuta bitka v Stari Rugovi. Na obeh straneh so imeli glavno besedo topovi. Črnogorci so zavzeli ves kraj z množestvilnimi vasmii skoro brez žrtev — imeli so samo tri ranjence.

27. oktobra je Vukotić z dvema bataljonoma pehote in gorsko artiljerijo napadel v smeri Pakljena in Štedina. Ekspedicija je bila srečna, Črnogorci so zavzeli vse višine nad izvirov Sušice. Na črnogorski strani ni padel niti en mož, ranjen sta bila dva, eden njiju tekoč.

Vukotićevemu poveljniku Avru Čemoviču so se podali vsi rožajski okraj na levi obali Ibra. Ravno tako tudi mesto Rožaje. Zadnji hip so Turki še enkrat poizkusili preprečiti zavzetje, a niso imeli uspeha. Ko je namreč črnogorska vojska o mraku pričela korakati v mesto, so jo nenadoma napadli trije oddelki redne turške vojske z eno topniško baterijo, in sicer s pozicij na desni obali Ibra. Po kratkem boju pa so Turki umaknili in se na vse strani razbegli v noč.

Poizvedovalno moštvo in predstraže Vukotićeve armade so zavzele višine Pakljene, kjer se nahajajo ugodne postojanke za ofenzivo proti Peči.

Vukotić nato poroča o skrajno slabem stanju turških čet, ki se skoro nikjer več ne stavijo v bran, o ničvrednih turških topovih, in trdno upa, da se mu Peč takoj poda. (To se je zgodilo. Op. ur.)

Stotnik Perović ranjen.

V ljutem boju na Mokri in Čakoru 23. oktobra je bil med drugimi lahko ranjen hrabri in spretni poveljnik nikšiške gorske artiljerije stotnik Djoko Perović.

Mir in red v zavzetih krajih.

Krog Gusinja in Beran vlada mir in red, in sicer tako v mestih kakor tudi v okolici. Vasi in plemena so se po vrsti podala, razun plemena Vusanii in

vasi Hrti. Zato so jih z orožjem uporili in požgali njih domove.

Mraz. Pomanjkljiva oprava in prehrana vojaštva.

V krajih, kjer se nahaja Vukotičeva vojska, je zavladała že popolna in zelo huda zima; na več mestih je že zapadel sneg. Ker je pa kraj poln velikih gozdov, ti nekoliko zadržujejo mraz, tako da vojska ne trpi preveč. Vojaki niso za zimo opravljeni. Večina vojske je odšla na bojišče brez pelerin, to pa iz enostavnega vzroka, ker jih ni imela; sploh je moštvo dobilo vojaško obleko šele ob mobilizaciji. Kdor je sam imel kako suknjo, ki se je vsaj približno dala prilagoditi vojni opravi, jo je vzel sabo, drugi so šli tako. Šele sedaj se za vojaštvom pošiljajo pelerine, ki se z vso naglico krojijo. Videl sem že par tovornih avtomobilov, naloženih s pelerinami.

Tudi obutev črnogorskih vojakov ni posebno pripravna za zimski čas, za sneg in dež. Črnogorski vojak nosi navadne črnogorske opanke iz rujavega usnja. V sedanjem slabem vremenu, ko ni vedno pri roki ognja, da bi se posušil in preobul, je težava s to obutvijo. Razun tega vojska nima nogovic. Pred nekaj dnevi se je ravno za Vukotičevo armado od črnogorskega Rdečega križa zahtevalo kakih tisoč parov nogovic, a v društvenem skladišču je bilo vsega vkup — 57 parov. Res je od tedaj došlo že nekaj novih pošiljatev, a to še vse od daleč ne zadostuje vedno rastočii potrebi.

Kar se tiče hrane, ima vojska mesa na preostajanje, manjka pa — kruha. Vukotić v svojem poročilu doslovno piše: »Kruh zelo redko dobivamo, to pa zato, ker ni nikogar, ki bi ga nam iz Berane donasal; ako bi ga nam ne bil pomalem pošiljal novi beranski upravitelj, bi sploh ne bili imeli kruha, odkar smo šli iz Berane.«

Zakaj sem vse to navedel: nezadostnost obleke in obutve in pomanjkanje kruha? Gotovo ne zato, da ponižujem Črnogoro; saj so vse to nedostatki, ki jih tu nihče resno ne jemlje, vse to so v očeh Črnogorca malenkosti. Take razmere bi morda v kaki drugi vojski povzročile nezadovoljstvo. Tako se n. pr. v sedanji vojni razlaga slabost turške armade, češ: lačna je in bosa pa se zato na čeli črti umika. Sedaj pa poglejte Črnogorca: lačen in bos — če hočete reči — a povsodi, kjer nastopi, zmaga — zmaga veselo pojoč! Hrabrost pač ne ustvarja dobra obutev in bel kruh, marveč — junaško srce.

Črnogorci hite iz tujine v domovino.

Ministrski predsednik general Mitar Martinović je včeraj dobil brzjojavko, da je nad 3000 črnogorskih izseljencev v Ameriki pustilo delo in službe in se veselo pojoč podalo na daljno pot v domovino, da gredo zanjo v boj. Dan za dnem se Črnogorci iz vseh strani vračajo v domovino; med njimi je tudi mnogo častnikov, k so zavzemali v tujini dobre stalne službe, a so vse pustili, samo da se stavijo na razpolago svoji domovini

Turški poraz pri Lüle-Burgasu.

Sofijska in druga poročila.

Iz Sofije 1. t. m. brzjojavljajo: O zmagi pri Lüle-Burgasu se le malo poroča. Prvo poročilo o zmagi je došlo preko Dunaja in je povzročilo velikansko navdušenje. Uradno so zmago šele ponoci potrdili. Iz Stare Zagore so namreč brzjojavili edino besedo »sijajno«. Bliskovito hitro se je novica o slavni zmagi po Sofiji razširila in povzročila nepopisno radost. Bitka pri Lüle-Burgasu je bila najstrašnejša v tej vojski. Turki in Bolgari so se bili neprestno tri dni in tri noči. Nasproti 250.000 Turkom je stalo 170.000 Bolgarov. General Dimitrijev ima zdaj v Carigradu prsto pot. Turško glavno mesto obdajajo pri Cataldži utrdbe, ki so pa večinoma stare in niso dosti vredne, dasi so jih Turki zadnji čas poizkušali popraviti. Čez te utrdbe so že Rusi leta 1877. vdrli do Sv. Stefana, kar bo Bolgarom zdaj že lažje. O operacijah samih v Sofiji trdovratno molče in se vsega izogibajo, kar bi moglo izdati bolgarske postojanke, moč posameznih čet, ojačenja armade, število padlih in ranjenih vojakov. Vojaki in častniki zato ne dopisujejo niti svojim rodbinam. Ranjenci nočejo povedati, kje so se borili in kje so bili ranjeni. Pri Cataldži dobe Bolgari ugodno zemljišče za obstreljevanje utrdbe, ki branijo Carigrad, ker obdajajo čatalške utrdbe obširni gozdovi. Turki grade pred Cataldžo male utrdbe in strelne jarke, kar dokazuje, da se tu nameravajo zopet z Bolgari boriti.

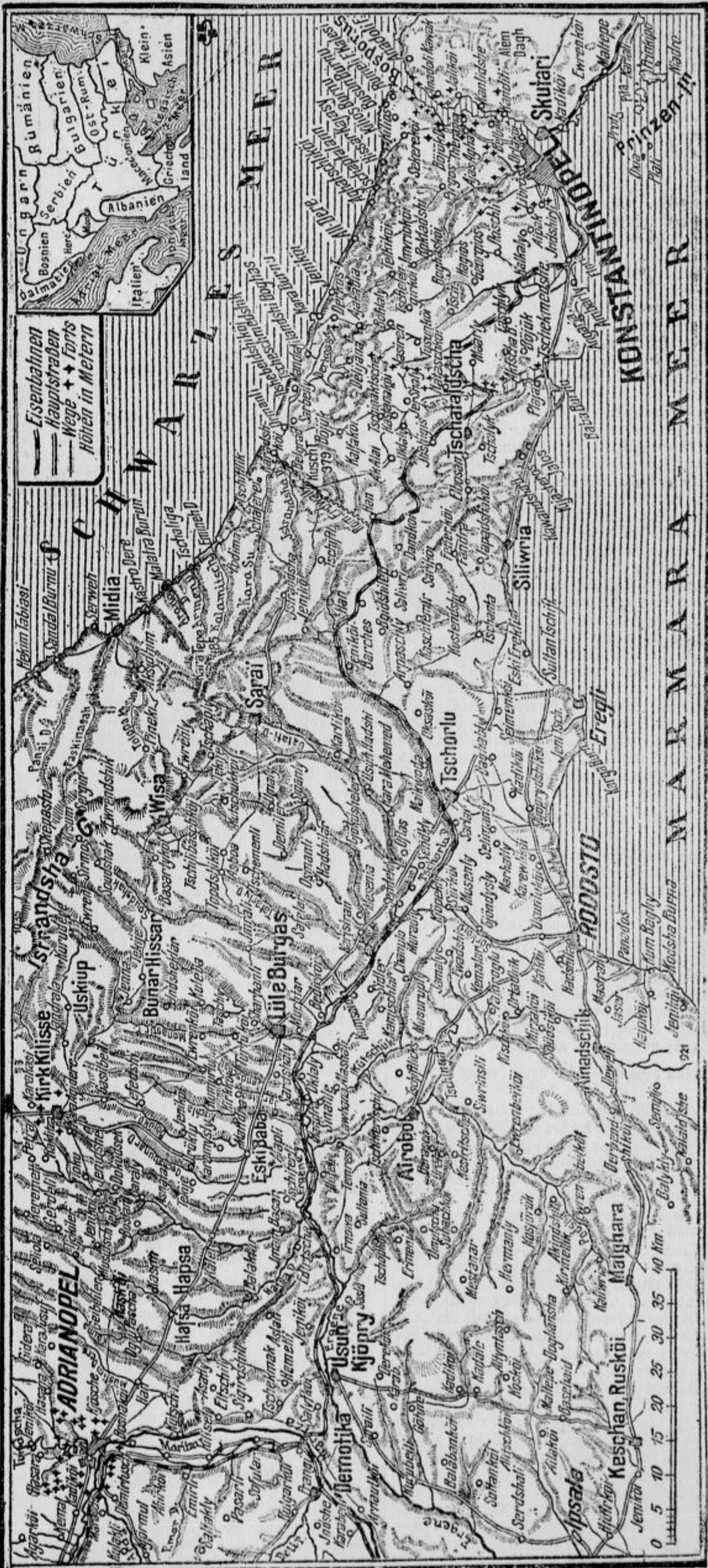
General Ivanov oblega Odrin naprej. Zadnja dva dni so Bolgari, dasi je močno deževalo, razstavili svoje oblegovalne topove in zdaj močno bombardirajo odrinsko trdnjavo, ki je Turki ne bodo mogli dolgo držati, dasi brani Odrin 55.000 mož močna osadka. Iz Stare Zagore se poroča, da ie

car Ferdinand srečal katoliškega patra Salvatorja in ga vprašal: »Ali se nahaja v Odrinu kaka katoliška kapela?« Ko je pater Salvator pritrdil, mu je car odgovoril: »No, potem lahko v Odrinu že v nedeljo mašujete.«

Iz bulgarskega glavnega stana poroča »Reichspost«: V bitki Viza-Lüle-Burgas se je bilo približno 230.000 mož. Prvotni načrt glavnega stana za glavni udarec proti turški armadi se je zato nekoliko izpremenil, ker so se Turki umaknili iz Babe Eskija, vsled česar je levo krilo bulgarske armade prej zadelo na Turke, ki so prodirali. Vneli so se hudi boji v gozdovih, anatolski vojaki so hrabro prodirali, a turško prodiranje so Bolgari ustavili, dasi so Turki pošiljali vedno nove rezerve na bojišče. Bolgari so popolnoma prodrli turško četo in jo istočasno obšli, vsled česar so morali Turki bežati. Kakor pri Lozengradu, so tudi pri Saraju in pri Bunar Hisarju Turki prvotno hrabro napadali, a nato so se turške čete razpršile, prevzel jih je hipoma tak strah, da so ker celi armadni zbori bežali. Štiri turške divizije so uničene in razbite. Na krilu pri Lüle-Burgasu so se bili Turki deloma v utrjenih postojankah. Tu je bulgarska artiljerija od strani zelo uspešno Turke obstreljevala. Bulgar-

ska pehota je napadala Turke brez strahu pred smrtjo. Tudi tu so se končno Turki v divjem begu umikali. Turški poraz je popolna katastrofa. V bulgarskem glavnem stanu že računajo, da čatalške utrdbe gotovo padejo.

Nadalje poročajo iz Sofije: Bulgarska zmaga v Ergenski dolini je odločilna. Primerjajo jo z bitko pri Ljaojanu. Jedro turške sile so tvorili turški vojaki iz Lozengrada, Midije, Rodosta in Cataldže. Turkov je bilo nad 200.000. Poveljeval jim je Nazim paša. Bojna črta se je razširjala 40 km daleč od jugovzhoda do severovzhoda, od Lüle-Burgasa do Saraja. Bulgarska, 150.000 mož močna armada, je prodirala iz Babe Eskija, Ergena in iz Vize. Bolgari so začeli svoje pripravljalne operacije za bitko v ponedeljek in v sredo. Osobito na jugu od Muratlija do Rodosta so nadvladavali Bolgari, ki so Turke ponovno vrgli nazaj. Pri Čorlu so Turki še enkrat poizkusili ustaviti Bolgare, a so jih Bolgari tudi tu porazili. Turki so bežali v Cataldžo. En turški vojaški vlak z osmimi železnimi vozovi, ki so bili naloženi z municijo in s topovi, so Bolgari zaplenili. »Mir« piše: Turške izgube so velikanske. Dobili smo veliko, zgodovinsko bitko.

Zemljevid k prodiranju Bolgarov proti Carigradu.

Modna trgovina
v Ljubljani
Stritarjeva ulica šte. 7.
Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštnine prosto.

Ant. Schuster

Konfekcija

za dame in deklice, bluže, modno blago, sukno, platno, garniture, preproge, šerpe, rute, pleti.

Resna ženitbena ponudba.

Gospod, 27 let star, neomažeževane preteklosti, z dobrim zaslužkom in s precejšno svoto prihranjenega denarja se želi v svrhu ženitve seznaniti s pridnim in poštenim dekletom, v starosti od 18 do 25 let. Na premoženje se ne ozira, stvar ostane tajna. Pisma s sliko je poslati pod „Srečna bodočnost“, pošto ležeče Ljubljana 5. 3452

Lepa priložnost! Trgovci in obrtniki!

Proda se iz proste roke v železnikih na Gorenjskem 3461

veliko posestvo

ležeče tik glavne ceste na solnčnem in prometnem kraju pred trgovom, obstoječe iz hiše s staro gostilno in novim prostorom za prodajalno ali drugo porabo. Zraven se nahaja veliko gospodarsko poslopje, 25 metrov dolgo, s ploščami (škripljem) krito in močnim podstrešjem. — **kovačnica**, V pritličju se nahaja stara hlev in skladišče, zgoraj stanovanje, po preuredbi za razne obrti zelo ugodno. — Proda se hiša in gospodarsko poslopje vsako zase ali skupno s pripadajočim vrtom okoli teh dveh poslopjij. — Po dogovorjenemu kupu se lahko posestvo takoj prevzame. Prodaja **Lornc Boncelj**, trgovec in posestnik **Železniki nad Škofjo Loko** (Gorenjsko).

Tehnična pisarna.
Naprava vseh v stavbeno stroko spadajočih načrtov
Stavbeno podjetje Valentin Accetto, zavrisež. sodni izvedenec.
Ljubljana, Kolodvorska ulica 8.
Oblastveno koncesijonirana zasebna posredovalnica za nakup in prodajo posestev in zemljišč.
Sploh se sprejemajo vsa v to stroko spadajoča naročila.
3423

Proda se novo zgrajena

hiša pod zelo ugodnimi pogoji, ki je posebno pripravna za vpkokljene železničarje. Cena je 7000 K. Več se poizve pri lastniku, Selo št. 30 pri Ljubljani. 3463

Najcenejše in najbolj učinkujoče odvajalno sredstvo!

Filipa NEUSTEINA poslajene odvajalne **kroglice**

(Neusteinove Elizabetne kroglice)

Pred vsemi drugimi podobnimi izdelki imajo prednost te kroglice, proste vsakih škodljivih primesi, uporabljajo se z največjim uspehom pri boleznih v spodnjem delu telesa, lahko odvajajoče, kri čisteče; nobeno zdravilno sredstvo ni ugodnejše in obenem povsem neškodljivo, da bi preprečilo izvor premmogih bolizni. Radi poslajene oblike jih radi uživajo otroci. Skatljica s 15 kroglicami stane 30 vin. ovovj z 8 skatljic, torej 120 kroglic, stane le 2 K. Če se pošlje naprej K 245, se pošlje franco i ovovj.

Svarilo! Najno se svori pred ponarejanji. Zahtevajte Filipa Neustaina „odvajalne kroglice“ Pristine le, če nosi vsaka skatljica in navodilo našo zakonito varstveno znamko v rdeče-črnem tisku „Sv. Leopold“ in podpis „Filip Neustain, Apoteker“. Naše trgovsko sodnijsko zavarovane embalaže morajo imeti našo vrtdko
Filipa Neustaina lekarna
„pri sv. Leopoldu“
— Dunaj, Plankengasse 6. —

Zaloge v Ljubljani: **Rihard Sušnik, lekarnar**, 3459 in v več drugih lekarnah.

URA z verižico za samo kron 2.20.

Vsled nakupa velike zaloge ur, razpošilja šlezjska tovarna: 1 prekrasno pozlačeno 36 ur idočo precizijsko-anker-uro z lepo verižico za samo K 2.20, ter 3letnim pismenim jamstvom. Pri nakupu 3 kosov cena K 6.—, 5 kos. K 9.—. Pošilja proti povzetju

prusko-slezjska izvozna tvrdka **A. Gelb, Krakov 340.** Za neugajajoče denar nazaj. 3734

Dražbeni oklic. NeV 204/12

Dne 5. novembra 1912 dopoldne ob 9. uri prodado se v Spodnji Šiški pri „Anžoku“ po javni dražbi sledeči predmeti:
65 raznih praznih sodov, 3 bale praznih vreč in drugi predmeti.
C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, oddelek V., dne 25. oktobra 1912.

„Croatia“ Zavarovalna zadruga v Zagrebu
Ustanovljena 1884. Telefon šte. 165.

Glavni zastop za Kranjsko, Koroško in Štajersko v Ljubljani, pri tvrdki Kmet & Komp., Marije Teresije c. 8
Centrala v Zagrebu v lastni hiši, vogel Marovske in Preradovičeve ulice. Podružnica v Trstu, Via del Laveafolo št. 1, II. nadstopje
Ta zadruga sprejmlje po ugodnih pogojih sledeča zavarovanja:
I. Na življenje.
1. zavarovanje glavnic za slučaj doživljenja in smrti;
2. zavarovanje dote;
3. zavarovanje življenske rente. 3450
II. Proti škodi po požaru.
1. Zavarovanje zgradeb (hiš, gospodarskih poslopjij, tovaren).
2. Zavarovanje premičnin (pohištva, prodajalniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga itd.).
3. Zavarovanja poljskih pridelkov (žita, sena itd.).
III. Zavarovanje steklenih šip.
Zadružno imetje vseh oddelkov znaša K 2.713.674.15
Od tega temeljna glavnic K 800.000.—
Dohodek letne premije s pristojbinami K 1.363.040.89
Izplačane odškodnine K 4.970.238.48
Sposobni mesni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.

Tobačna tovarna.

Razglas.
C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje za **dobavo pohištva** na dan **18. novembra 1912** konkurenčno razpravo. Ponudbe se morajo najkasneje **do 10. ure dopoldne omenjenega dne c. kr. tobačni tovarni vpslati.** Popolna vsebina razglosa, katerega se tuuradno lahko upogleda, nahaja se v uradni „Laibacher Zeitung“. Ljubljana, dne 28. oktobra 1912. 3468

Pozor! Čitaj!
Rastlinski eliksir
je napravljen iz najboljših zdravilnih gorskih rastlin in po zdravniških strokovnjakih preizkušen kot najboljšje zdravilo proti vsem boleznim želodca, črev, jeter, ledvic in vranice. Zdravi najbolj zastarele bolezine v želodcu, odstranjuje krče, daje slast in pospešuje prebavo, čisti kri, pomirjuje žavce ter jači in krepi ves život. Zato naj ga naroči vsaka hiša. Na razpolago mnogo priznanic in zahvalnic. Pošilja se po povzetju ali predplačilu zneska. 3109 10
Prejela sem Vaše steklenice. Ker mi dobro učinkujejo, pošiljite mi še tri velike steklenice „Rastlinski eliksir“.
Franciška Potočnik iz Kavče, p. Velenje, Stajar.
3 vol. ali 12 mal. stekl. franco vsaka pošta 5.20 K
6 „ „ 24 „ „ „ „ „ 8.80 K
9 „ „ 36 „ „ „ „ „ 12.80 K
Dobiva se samo pri meni. Prosim naj se točno naslavljaj:
Lekarna pri Spasitelju, Koprivnica, Hrvatsko.

Pravo kranjsko 3464
kislo zelje najboljšje vrste se prodaj v sodčkih po 25, 50, 100 kg po 12 K za 100 kg.
Jože Oražem, Selo, št. 30 pri Ljubljani.

Odda se 3462
gostilniški lokal
z velikim steklenim salonom in vrtom, dalje **lokal za trgovino in stanovanja** na Tržaški cesti 21 (nasproti Tobačne tovarne).

Izboljšajte promet v svoji gostilni z izvrstnim cenanim — plzenskim pivom — iz Češke delniške pivovarne v Čeških Budejevicah. Največja čisto slovanska pivovarna. Zaloga v Ljubljani: V. H. ROHRMANN. Zaloge v Zagrebu, Trstu, Pulju, Zadru i. t. d. 3453
Okusite tisto pivo v slovanskem Grandhotelu „Balkan“ Trst, via della Caserma in v slovanskem hotelu Lacroma na Gradu.

3454-16 **HERBABNY-JEV** podfosforato-kisli
APIENO-ZELEZNI SIRUP
Ta je že 43 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen prsni sirup. Odstranjuje slez, pomiljuje kašel in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev in je izborno sredstvo za tvoritev krvi in kosti.
Cena steklenici K 2.50, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.
Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmannova lekarna „Zur Barmherzigkeit“ (Herbabny-jev nasl.).** DUNAJ VII. 1, Kaiserstrasse 73-75.
V zalogi je še pri gospodih lekarnarjih v Ljubljani, Bečkaku, Celju, Celovcu, Crnomlju, Novem mestu, Reki, Sovodnju, St. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovu in Volšperku.

VARSTVENO ZAVAROVAN. PURJODAL.
Jod sarsaparilla-izdelek čisti kri, pospešuje prebavo, lajša krče, kakor tudi nervozne bolesi. Povsod tam, koder se jod ali sarsaparilla izdelek predpisuje, se uporablja z najboljšim uspehom.
Cena steklenici K 2.20, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.
Dobi se v vseh lekarnah.

Priporočamo hitre

drože (presgerm)

iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana, Frančiškanska ulica 8. Izborna blago! Točna postrežba. Zahtevajte drože v prid »Slovenske Straže«.

Gospodična

25 let stara, izobrazena in izurjena v šivanju ter gospodinjstvu, z več tisoč dote (5000 K takoj) se želi poročiti z gospodom nad 30 let s stalno mesečno službo v mestu ali na deželi. Ponudbe s sliko na upravo lista pod »Jesen 1912« (3388).

Ne prezrite!

V Malem Mengšu številka 32 je napredaj lepo kmetijsko poslopje, kjer se izvršuje več čez letno blago, pivom, žganjem, prodaja tobaka, kubarna žganja, ter vina na debelo. Poslopje obstoji iz 8 sob, 3 kleti, 3 kuhinj; zraven dva vodnjaka. Pri hiši lep sadni vrt. Na željo kupca se prodaja tudi bližnje zemljišče pod ugodnimi pogoji. Ako bi kdo želel, se da tudi v najem. — Več pove Josip Kralj, posostnik in trgovec.

Slovenska Straža v Ljubljani

Želi imeti v vsaki občini po vsem Slovenskem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval pri »Ljudskem zavarovanju«. Zagotovljen je dober in trajen zaslužek. Ponudbe pod »Ljudsko zavarovanje« na Slovensko Stražo v Ljubljani.

Dobre vinske sode!

iz hrastovega lesa, prav močne in nekatere skoraj nove od 200 — 400 litrov od 600 — 1000 litrov,

prodaja po nizki ceni

Franc Cascio, vinski trgovec

Lingerjeva ulica št. 1, za škofijo

Priporočila tudi

najfin. vino Vermouth po nizki ceni.

Fini ŠPIRIT

iz žita, najboljša kakovost za žganje priporočila v množinah od 60 litrov naprej po prav nizki tovarniški ceni M. Rosner & Co., Ljubljana, poleg pivovarne Union.

960 (52)

Strojnika

sprejme tvrdka Zabret & Komp. v Britofu pri Kranju. Oni, ki so službovali pri opekarni, imajo prednost. Zahteva se izurjenost v pisavi. Ponudbe naj se pošiljajo naravnost na tvrdko.

500 K Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalni korenin Rimazilo. — Cena lonček z jamstvenim pismom 1 krono.

Kemény (Kaschau) I. Poštni predal 12/160, Ogrsko.

Staubene parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred delavskimi hišami in na Glincah takoj ob mestni meji na Tržaški cesti, vse z najlepšo lego so po izberu za primerne cene

na prodaj.

Več se izve pri lastniku JOS. TRIBUC, na Glincah 37.

Lepa prilžnost!

Prodaja se iz proste roke

lepo posestvo

obstoječe iz gostilne, novega, s cementno opeko kritega skednja in hleva, 20 mernikov posevov, treh gozdov, dveh travnikov. Pri hiši je lep vrt, zasajen z mladim sadnim drevjem. Gostilna z novo lepo verandjo je v dobrem stanju, krita s škripljem, tik državne ceste, oddaljena 10 min. od farne in le 20 minut od božjepotne cerkve pri Mariji Pomagaj na Brezjah. Posestvo dopušča rediti po štiri goveda, 1 konja in šest prašičev. Cena brez živine 22.000 kron.

Prodaja Anton Debeljak, gostilničar in posestnik v Spodnjem Otoku št. 23, p. Radoljica, Gorenjsko.

„ADRIATICA“ Sušak, obrtno deln. društvo za destilacijo slivovke, tropinovca, konjaka i. t. d.

Išče potovalnega zastopnika,

ki je po slovenskih deželah pri prvovrstnih odjemalcih v to stroko spadajočih izdelkov dobro vpeljan. Ozira se samo na natančne ponudbe z izkazi in priloženo sliko.

Novo jesensko in zimsko blago za ženske obleke pri R. Miklauc Ljubljana, Stritarjeva ulica 5. Vzorce na zahtevo. Cene nizke. Postrežba znano dobra.

Namesto za K 106 — za K 56

dobavljam franko na vsako postajo za reklamo, nove vrste šivalne stroje „Singer“ ki se gonijo z nogo, z elegantno omarico in 10 letno garancijo. Odpošljem, ko dobim 15 K zadatja, ostanek po povzetju. — Vse vrste šivalnih strojev po cenah na debelo.

A. Weissberg, Dunaj II. Untere Donaustrasse 23. S Tovarniška zaloga koles in šivalnih strojev, ustanovljena v letu 1900. Cenik zastoj in franko. Dopisuje se v slovenskem in hrvaškem jeziku.

Modni salon Ivane Schiller

Sv. Petra cesta 31 priporočila 3135 klobuke vseh vrst. Izvršuje vsa popravila. — Žalni klobuki vedno v zalogi.

Razpis službe viničarja.

Podpisani potrebuje viničarja za svoj 4 orale veliki vinograd, zasajen z ameriškotrtom. Viničar mora biti večš cepljenju in ostalemu vinogradskemu delu. Plača 800 K, s stanovanjem, mali kos vrta in vedro vina. Oženjen ima prednost.

3447 (2) Mato Šarčević, posestnik, Djakovo (Hrvaško).

Podrobnosti se poizvejo v pisarni Rafaelove družbe, Dunajska cesta št. 32.

Na najvišje povelje Njegovoga c. iz kr. Apostolskega Veličanstva.

XXIX. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene. Ta denarna loterija, edina v Avstriji zakonito dovoljena, vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron. Glavni dobiček 200.000 kron znasa

Javno srečanje se vrši 19. decembra 1912. Ena srečka stane 4 K.

Srečke se dobe pri oddelku za državno loterijo na Dunaju III. Vordere Zollamtstraße 7, v loterijskih kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Igralni načrt za kupce brezplačno. Srečke se dobivajo poštine prosto.

3337 10 Oddelek c. kr. loterijskega ravnanstva. (oddetek za državno loterijo)

Žitno kavo, najpopolnejši izdelek zadnjega časa, zajamčeno slovenski produkt, pošilja 5 kg v lepi platnjeni vrečici za K 4— po povzetju na vsako avstro-ogrsko pošto. K vsaki pošiljki se priloži prav lepa in dragocena premija, kot pozlačen kozarec, lonček, poslikana šatulja, jedilno orodje l. dr. porabni predmeti in prav lepi okraski za vsako gospodinjstvo. Obrnite se zaupno na tvrdko Jos. Vesely, Praga VII. 586 češko.

MATTONIJEV GIESSHÜBLER naravna alkalična kislina

najboljša dijetična in osvežujoča pijača

preizkušena pri želodčnih in črevesnih ka-tarih, obistnih in mehurnih boleznih, katero priporočajo najveljavnejši zdravniki kot bistveno podpiralno sredstvo pri karlovovarijskem in drugih topliških zdravljenjih in kot poznejše zdravilo po kopoljih in trajno porabo.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, železniška postaja, zdravilno kopalisce pri Karlovih varih Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobi v vseh lekarnah, večjih špecijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-u, Peter Lassniku in Andrej Šarabonu, Ljubljana.

Od dobrega najboljše!

Singer No. del. družba za šiv. stroje LJUBLJANA Sv. Petra cesta 4. KRAJ Glavni trg št. 79. KOČEVJE Glavni trg št. 53. NOVOMESTO Vel. trg št. 88. 1197

Življenjsko vprašanje za vsakega

je zdrav želodec. Zatorej je slovenska dolžnost, ga ohraniti ali pa, ako je nastalo že nesoglasje, odpomoči. Glasom brezštevilih zahvalnic so se izborno obnesle pri izboljšanju teka, odstranitvi slabe prebave, zaprtja, pehanja, zopernega okusa, raznih bolečin zaradi motenja v prebavi že več kot tri desetletja. BRADY-jeve želodčne kapljice prej Marijacejske kapljice imenovane, kot najzanesljivejše domače sredstvo proti želodčnim boleznim pri otrocih in odraslih. Varnoste se enakoglasnih se ponarad in potvar ter pazite na zraven stoji vo vrstovno znamko Matero Božje z Detetom na desnici in na podpis e. Brady. Dobiva se v lekarnah v steklenicah po 90 vinarjev in K 1.00. — Razpošlila v province lekarnar O. Brady, Dunaj I. Fleischmarkt 2/387 (6 steklenic K 5.40 3 dvojnate steklenice K 4.80 franko vseh stroškov).

Zajamčeno pristno Slivovko Hruševce Brinjevec Tropinovec Vinsko žganje

iz lastne žganjarne se dobe v množinah od 25 litrov naprej pri veležgarnjarni sadja

M. Rosner & Co., Ljubljana, poleg pivovarne „Union“.

Konfekcijska trgovina in 970 50 zavod za izdelovanje oblek po meri

A. Kunc, Ljubljana

Dvorski trg Zidovska ulica priporočila svoje izborne izdelke vsakovrstnih jesenskih in zimskih oblačil.

Strogo solidna postrežba.

Najnižje, stalne cene.

Ilustrovani ceniki na razpolago!

Med bravece časopisov 3280 razdelimo 3000 parov

izbornih, zelo elegantnih čevljev iz najbolj, trpežnega usnja na zadrge, kot kaže slika, da se seznaniti naša tvrdka.

Plača se samo delo K 13.75 za 3 pare čevljev. — Čevlji bi sicer veljali K 42.—. Poslijemo popolnoma na izbero vsakomu v največjo zadovoljnost 3 pare čevljev za gospode ali dame, poljubne številke. Zamenja dovoljena, tedaj nikak riziko. Pošilja po povzetju ali predplačilu.

Pošilja prva krščanska razpošiljalna za čevlje: Franc Humann, Dunaj II., Aloisgasse 3/10 R. Šele Vaše priporočilo bo nam donalo korist.

Mlinar

vajen mletti na valje, se sprejme takoj. — Plača mesečno 30—40 K in prosta hrana s stanovanjem.

Franc Valjavec, Beričevo, p. Dol. 3441

J. Ciuha

uljudno vabi k nakupu zimskih potrebščin v svojo manufakturno trgovino „Pod Trančo“ Stari trg št. 1.

NA PRODAJ je nova, krasna

vila z vrtom

ležeča ob okrajni cesti, blizu kolo-dvora, na lepi legi, blizu farne cerkve. Obenem se lahko kupi gospodarsko poslopje, travnik in njive. Cena se izve pri lastnici Tereziji Voh v Žalcu na Štajerskem.

Hišna gospodinja

skrbna mati, bo vedno imela doma preizkušeno in zdravniško priporočeno sredstvo

Thymomel Scillae.

Izdelovanje in glavna zaloga v B. FRAGNER-ja lekarni

c. in kr. dvor. dobavitelj Praga III., št. 203.

Prosimo, vprašajte svojega zdravnika

1 steklenice K 2.20. Po pošti franko proti naprej pošiljativi K 2.90. 3 steklenice proti naprej pošiljativi 7 K. 10 steklenic proti naprej pošiljativi 20 K.

Pazar na ime sredstva, izdelovatelja in varstveno znamko, 3119

Dobiva se v vseh lekarnah. V Ljubljani: Richard Sušnik, dr. G. Piccoli, Jos. Cizmar.

Srbska Junaštva v boju za Kumanovo.

Iz podrobnosti, ki polagoma prihajajo v javnost, se vedno očitneje kaže, da se je pri Kumanovu bil junaški boj, ki mu v novejši zgodovini ni primere. Od navadnega vojaka pa do polkovnega poveljnika je vsak hotel biti prvi v hrabrosti, nihče se ni hotel dati prekositi v preziranju smrti. Častniki in poveljniki jemljejo puške v roke ter se v prvih vrstah bore kakor levi; in naj padajo drug za drugim, vojaštvo ne popusti, marveč se na lastno pest bori dalje. Polkovnik Božanović je stal pred svojo vojsko in se tako izpostavljal, da se je med vojaki utrdilo prepričanje, da ga krogla ne ubije. Niso redki slučaj, ko vojaki prosijo svoje častnike, naj se nikar toliko ne izpostavljajo in ne služijo Turkom za tarčo. S tako posebno hrabrostjo so se zlasti odlikovali: Stotnik Pavel Jurišič-Sturm, Ljubimir Gjorgjevič, poveljnik druge topniške divizije, rezervni stotnik Ilija Petković, stotnik Ica Zdravkovič in rezervni podporočnik Vladimir Lazić.

Konjica zmaguje nepopisne ovire in napore ter podi pred sabo razbite turške čete. Pred njo drvi s kozaško neustrašenostjo in neugnano silo knez Arsen Karagjorgjevič. Stotnik Milan Rafajlovič niti za trenotek ne da predse svojemu eskadronu, marveč mu je vedno na čelu; njegov zgled dela čudeže med vojaki, vse se prehitva in silo v prvo vrsto.

Artillerija, ki je v tej bitki govorila najsilnejo besedo, je pokazala, da ne pozna nobenih ovir. Kadar je bilo treba baterijo prenesti na drugo mesto, ni pozvala pehote na predpisano pomoč, marveč so častniki sami poprijeli in na svojih ramah prenesli baterije z enega mesta na drugo — neprestano, brez utrujenosti, tako da je topništvo kretalo z lahkoto pehote.

Poveljnik prve armade prestolonaslednik Aleksander je sam dajal najlepši zgled hrabrosti. Mnogokrat je prišel do predstraži, v Kumanovo pa je jezdil med najljutejšim dežjem krogel.

Razpoloženje vojske je izborna. Ranjenci se dvigajo na nosilih, da akklamirajo prestolonaslednika, ki gre skozi njihove vrste na postojanke. Turška armada se neprestano umika, popuščajoča orožje in druge vojne otrebščine, zlasti topove.

Po svetu.

Miljonar postal berač. — Mesečni dohodek — 10 K. V Segedinu je živel neki Štefan Lauševic, ki je nekdanj veljal kot večkratni miljonar in najbogatejši meščan segedinski. Za časa velike povodnje segedinske je Lauševic tako ubožal, da živi od takrat naprej še danes v najbednejšem stanju. Nedavno je ta bivši miljonar poslal iz Zemuna segedinskemu magistratu prošnjo, naj oni njemu, nekdanjemu največjemu davkoplačevalcu z ozirom na njegovo bedno stanje podelijo kako podporo. Segedinski mestni svet je bivšemu miljonarju Štefan Lauševicu podelil miloščino mesečnih 10 kron.

Krvava komisija. V Čačincih v Slavoniji je vsled pravedanja prišel na dražbo mlin, ki ga je izdražil Miloš Maglaič, eden izmed treh dosedanjih lastnikov; ta se ni bil spuščal v pravo, zato je imel denar. Doslej je prebival v mlinu drugi izmed lastnikov, Ivan Seliša, ki je pravdo začel in se najbolj tožaril. Sedaj bi bil moral z družino iz mlina. Pa ni hotel. 19. t. m. je zato prišla sodna komisija z orožniki, da ga iztirajo. Seliša se je z dvema sinovoma zaklenil v mlin, žena je pa stala na dvoorišču in podžigala k uporu. Vsi trije Seliši so bili obroženi s sekirami. Ker na povelje niso hoteli odpreti, je dal vaški načelnik vlomiti vrata. Nato sta vstopila drug za drugim dva orožnika. Seliša je nad prvim zavihtel sekiro, a isti hip je drugi orožnik sprožil puško in krogla je pogodila Seliša, da je na mestu umrl. Oba sinova in mater so odvedli v zapor.

Alkohol kraljuje na Francoskem. Mirwau, ravnatelj ubožnic in hiralnic je spisal knjigo, ki govori s pretresljivim dejstvom, da jih je od leta 1906. pa do leta 1910 od vsakih 100.000 prebival-

cev umrlo 18 po hiralnicah in ubožnicah. Avtor pravi, da bi jih ne umiralo toliko število po imenovanih zavodih, ko bi se manj pile alkoholne pijače, umirati bi jih moralo samo 14 kakor se to godi po drugih državah. Vsekako je to grozna obsodba postavodajalcev, ki ničesar ne store proti uživanju alkohola. Vsako leto je na Francoskem do 150.000 ljudi žrtev alkohola, a francoska zbornica drži ob teh nepreglednih grobeh križem roke. Glavno vlogo igra pri tem malomarnost in pa strahopetnost. Kaj je potemtakem republika? Kraljestvo alkoholikov. Svoboden narod — je gola fraza, v resnici vlada povsod demon alkohol. Zganje voli v zbornico, najvplivnejše osebe so zganjepivci. Posebno veliko umrje otrok staršem, ki so vdani zganju. Tuberkuloza je dostikrat posledica uživanja alkohola. Mirwau primerja uživanje opojnih pijač z umiranjem otrok. Leta 1910. je umrlo na Francoskem 85.088 ljudi za jetiko to je 217 na 100.000. Na Nemškem jih umrje 160, v Belgiji pa samo 139. V Franciji umrje največ ljudi starih od 20. do 39. leta. Mirwau dokazuje s številkami, da je umrljivost na Francoskem večja, kakor v vseh drugih kulturnih državah. Bog ve, ali bo kdaj izpregledal francoski narod in pustil pogubonosno zganje? Avtor obupava in pravi, da je njegov glas glas vpijočega v puščavi. Strast narodu ušesa maši. Izvoljeni bodo v zbornico še nadalje taki ljudje kakor dosihmal. Prostožidarje drži alkohol na krmlilu, kaj se z vsem francoskim narodom

godí, to je vladajoči prostožidarski kliki deveta briga. Ne v Rusiji temu v Francozih ima svoj prestol alkohol.

Nemško časopisje na južnem Ogrskem. V banatskih županijah: Torontal, Temes, Krasso-Szöreny in Arad prebiva 1,914.700 prebivalcev, od teh je 450.500 Nemcev, to je 24 odstotkov. V teh županijah izhajajo celih 40 nemških časopisov, ki pa niso vsi nemškonacionalni, marveč se po barvi dele tako-le: 6 listov vzdržuje ogrska vlada, 3 so odločno protinemški, 7 je nemško-ljudskih in so to nositelji nemškega ljudskega gibanja na južnem Ogrskem, ostali listi so narodno in politično brezbarvni — služeči gospodarskim in drugim splošno javnim svrham. Južnoogrski nemškonacionalni (nemško-ljudski) listi imajo številne naročnike tudi med Nemci v Srbiji.

Slovenska šola v Ameriki. Kakor iz Amerike poroča neki prijatelj našemu listu, zidajo v Clevelandu, Ohio, slovensko šolo sv. Vida. Letos se je vpisalo v slovenski šolski pouk 700 otrok, tako da jim prostora nedostaja. Ameriški Slovenci, ki so ostali verni sinovi svoje domovine, se vesele, da bo ponosno slovensko šolsko poslopje do pomladi že popolnoma dodelano. Z odkritim veseljem pozdravljamo to vest in kličemo: Crescat, floreat!

Prva ženska zagovornica v Italiji. Dr. Terezija Labriola, ki je bila pred kratkim vpisana v odvetniško listo v Rimu, je nedavno zagovarjala pred vojni sodiščem v Neaplju polkovnika Martinija, ki je bil obtožen zaradi izdaje vojaških tajnosti.

3328
smrekovih hlodov
proda županstvo na Jezerskem potom javne dražbe, ki se vrši dne **19. t. m. ob 2. uri pop.** pri Stularju. 3445 (3)

SUHE GOBE
vsake množine kupuje izvozna tvrdka Sam. Ledor, Neumark pri Taus, Češki les. Ozira se samo na pouzorzene ponudbe z navedbo količine. 3403 3
Izplača se takoj po prevzetju.
Išče se popolnoma izurjeni

strojnik
ki ima izpit za kurjača pri parnih kotlih in kot strojevodja. Zahteva se, da zamore popravljati samostojno vsakovrstne stroje in da je tudi elektrotehnično izurjen. Zmožen mora biti slovenščine in nemščine v govoru in pisavi. — Ponudbe, katerim naj bodo priložena spričevala v prepisu, sprejme upravnitvo tega lista pod R. G. 5/3444.

Harmonij oddajam tudi na obroke, in se izposojajo za malo odškodnino. Zahtevajte cenik.
IVAN KACIN
prva slovenska izdelovalnica harmonijev po ameriškem sistemu
Novi Vodmat-Ljubljana
Izdelujejo se vsake vrste harmonije za cerkve, šole, pevska društva itd. Sprejemajo se popravila starih harmonijev. Na zahtevo se dobe tudi vsi posamezni deli. **Harmonij se dobi že za 120 K.** — Priznalna pisma so na razpolago. — Izdelane harmonije imam vedno v zalogi. 3393

Vedno krasne novosti, dobro blago
in po že znano najnižjih cenah dobite
v modni trgovini Peter Sterk
Ljubljana, Stari trg št. 18.
Špecialna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, Ia. kakovosti; moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov in čepic, dalje čepice za dame, deklince itd., ter velika izbira najmodernejše kozuhovine. 3483

Modni salon 3417 3
Stuchly-Maschke
3 Židovska ulica 3
Priporoča cenjenim damam tu in na deželi, svojo krasno zalogo zimskih klobukov za dame in deklince.
Popravilo točno. Cene znano nizke.
Žalni klobuki vedno v zalogi.

Starosloveča livarna zvonov Francesco Broili in sinova
Udine (Chiavris)
in **Gorica (Corso Francesco Gius. 88).**
Odlikovana z zlato medaljo in s častno diplomo na največjih razstavah tuzemstva in inozemstva. Izgotavlja skupne harmonične zvonove v vsaki velikosti, vsaki zaželjeni teži, številki in glasu, kakor tudi posamezne zvonove k drugim, zagotavlja soglasje in čistoglase razdoneči zvok. Sestavlja železne odronice za oporo zvonov, izvršuje popolno montiranje in prevzame vsa popravila v teku enega leta na lastne stroške. Dovoljuje se ugodne cene in povoljni plačilni pogoji, kateri so plačljivi samo po odobrenju in v slučaju, da so zvonovi v splošno zadovoljnost izvršeni. Izdelava tudi kipe, plakete, vence iz bronza in vsakovrstne druge umetne izdelke. Na željo in brez zaveze se razpošiljajo načrti in obrisi, se dajo uveti in pojasnila, eventualno lahko pride tehnično izobrazena oseba na pogovor k naročevalcu. Poizvedba pri 3080 52
Francesco Broili v Gorici.

Zelo nevarno je,
tudi najmanjšo rano (nepokrito) neobvezano pustiti, ker se ista lahko v hudo rano spremeni.
Že 40 let se je izkazalo mečino vlažno mazilo takozvano praško domače mazilo, kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.
Razpošilja se vsak dan. 3120
1 pušica 70 vin. Proti predplačilu K 3-16 se pošljejo 4 pušice, za K7- — pa 10 pušic pošlino prosto na vsako postajo avstro-ogrsko monarhije.
Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varstveno znamko.
Glavna zaloga 5120
B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj
Ilekarna »Pri črnem orlu«
Praga, Mala stran, vogal Nerudove ulice št. 203.
Zaloga v lekarni Avstro-Ogrske.
V Ljubljani: Dr. G. Piccoli, Jos. Čizmar, Rih. Sušnik.

Zimski barhenti!
Kdor rabi dobre in pristnobarvne barhente, flanelo za srajce in drugo perilo, lanene in bombažaste kantarose, ceftre, platno, inlet, brisane, rjuh, zimsko blago za dame in gospode, žepne robove in druge tkanine, naj se obrne na kričansko tvrdko
Jaroslav Marek, ročna tkalnica 45.
v Ljubljani, Novem Mestu ob Met. (Češko).
Vzorci se pošiljajo zastojni in pošlino prosto. V zalogi imam tudi veliko množino ostanikov zimskih barbent, flanel, kantaros itd., in razpošiljam v zavojih po 40 m za 16 K, prve vrste za 20 K, flanelje vrste za 23 K franco po povzetju. Od ostanikov se vzorcec pošiljajo. Srajce za gospode iz flanelle ali ceftira 1 komad K 180, 220, 260, 3, in 4. Pri odjemu 6 kom. srajce jih pošljem franco. Pri naročilih zadošča navedba širine vratu. Dopisuje se slovensko.

Brzojavke: **Prometbanka Ljubljana.** C. kr. priv. Telefon št. 41.
Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer
Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic, **Vogal Marijin trg — Sv. Petra cesta.** Delniški kapital in reserve 52.000.000 kron.
Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevним vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 3999
Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najjemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja.
Ustmena in pismena pojasnila in navetli o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. septembra 1912. K 75,396.335—

Srečke v korist Slovenski Straži.

Niti turška vojska ne more vzeti **400.000 frankov**

katere bo dobil tisti, ki bo dne **1. decembra t. l.** pri žrebanju turških srečk zadel glavni dobiček!

Mesečni obrok samo 4 krone 75 vinarjev: 3366

Izvanredno ugodna ponudba!

Skupina 4 srečk brez turške srečke z glavnimi dobitki več **100.000 kron** in **11 žrebanji** vsako leto proti 46 mesečnim obrokom po samo 5 kron 50 vinarjev.

Pojasnila daje in naročila sprejema za Slovensko Stražo
gosp. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg šte. 19.

Vsakovrstno
kurivo!
Mehka in trda **drva**
cela in razžagana.
Trboveljski kosovnik.
Posebno opozarjam na
trboveljski kockovnik.
Ceški briketi.

Telefon št. 274. Od 50 kg do celega vagona, na dom postavljeno.

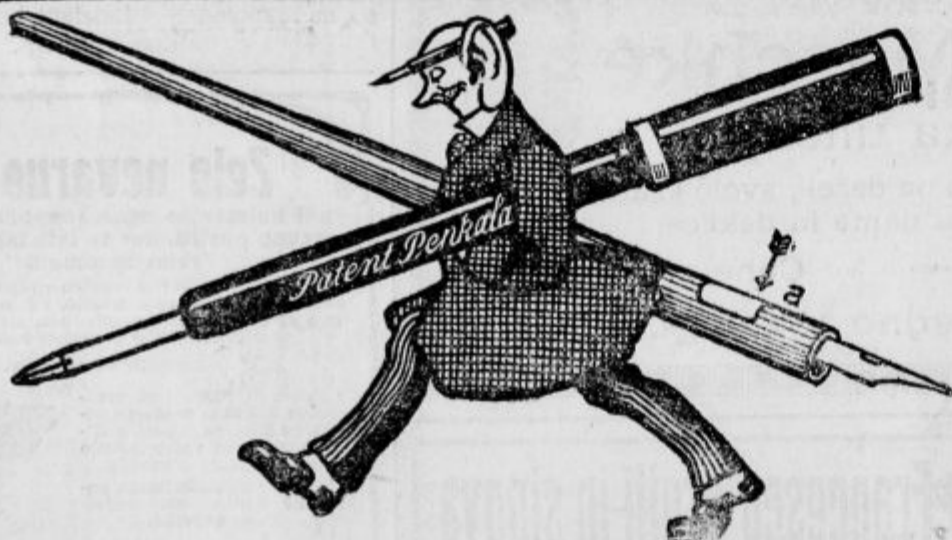
Ivana Treo, Cesta na Rudolfovo železnico št. 10.

Usi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo oziroma za prihodnost svojih otrok?

Potem pišite „Slovenski Straži“ v Ljubljani po knjižico gosp. župnika Haasea o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur dopošlje popolnoma zastonj.

2155

Penkala polnilni svinčnik K 1-20.
Razkošna oprema v prekrasnih barvah K 1-80
s čistostrebrnimi ali doublezlatimi obročki K 2-40.
Mosterjevo Penkala držalo n. d. patent.
S palcem pritisneš na gumb A in pero pade ven. — Cena: 12 in 16 vin.
Dobiva se v vseh boljših trgovinah s pisalnimi potrebščinami.
Edm. Moster & Co., d. d., Berlin-Neukölln in Zagreb. 3373

Najceneje
nove gibljive brzoparilnike

vse vrste **slamozreznice** in vse druge poljedelske stroje ter železnino ponujata

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji
Ljubljana, Dunajska cesta št. 16.

549

Ne zamudite zahtevati cenik.

Naznanilo!

Slavnemu p. n. občinstvu si dovoljujem s tem najvljudneje naznanjati, da sem prevzel z današnjim dnevom

HOTEL „TIVOLI“

Najboljša in najsolidnejša postrežba. Češka in dunajska kuhinja. Vsak čas sveža kava. Zmerne cene. Mesečne sobe po zmernih cenah!

Slavnemu občinstvu se priporoča za mnogobrojni obisk
Aleksander Heger, najemnik hotela „TIVOLI“.

3440 2

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini

2934

Ljubljana Pri Škofu zrau. škoflje

Gospodinje!

Pozor!

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile slovite, splošno znane, svetovne znamke

BLAIMSCHEINA

„UNIKUM“
MARGARINE

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejše goveje obistne tolsče z visoko pasterizirano smetano, ima torej največjo redilno vrednost in je resnično zdrav.

„UNIKUM“ ni umeten, nego najčistejši naravni izdelek.

„UNIKUM“ je **50 %** cenejši od navadnega presnega masla in za **50 %** bolj izdatnejši nego to.

SAMO BLAIMSCHEINOV „UNIKUM“ je resnično edino in pravo nadomestilo za presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano.

Izdelovanje

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ je varovano s stalno državno kontrolo in je to razvidno na vsakem zavitku.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte se torej begati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za

pečenje

praženje

kuhanje

samo

maslen kruh

1771

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ MARGARINE

Dobiva se povsod.

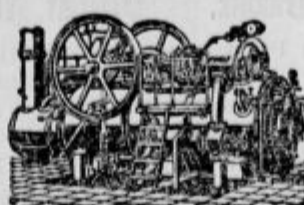
Poizkušnje gratis in franko.

Združene tvornice za margarino in presno maslo, Dunaj XIV.

Bruselj in Buenos Aires 1910; 3 velike nagrade.

R. WOLF MAGDEBURG-BUCKAU

Podružnica na Dunaju: III. Am Heumarkt šte. 21.

Patentni vročeparni lokomobili

z brezventilnim preciznim upravljanjem. 3438

Originalno strojedelstvo Wolf 10-800 HP. obratni stroji z najvišjo popolnostjo in dobičkom, za industrijo in poljedelstvo.

Dosedaj izdelanih nad 720.000 H.